

RÍKISLÖGREGLUSTJÓRINN

ALMANNAVARNADEILD

FUNDUR VÍSINDAMANNARÁÐS ALMANNAVARNA

Dags: 20.02.2015

Kl.: 09:30

Staðsetning: Björgunarmiðstöðin í Skógarhlíð.

Fundarefni: Umbrotin í Bárðarbungu

Fundinn sátu: Vísindamenn frá Veðurstofu Íslands og Jarðvísindastofnun Háskólans, ásamt fulltrúum frá almannavarnadeild ríkislögreglustjóra og Sóttvarnarlæknir.

Meginefni fundar

- Eldgosið í Holuhrauni
- Loftgæði
- Sviðsmyndir

Fundargerð

- Eldgosið í Holuhrauni heldur áfram, en verulega hefur dregið úr virkni þess undanfarnar vikur. Mjög hefur dregið úr sýnilegri virkni í gígnum og stækkun hraunsins er óveruleg.
- Áfram dregur úr jarðskjálftavirkni í Bárðarbungu þó enn teljist hún mikil. Stærsti skjálftinn frá því á þriðjudag mældist M4,3 í gær kl. 01:26. Tveir aðrir skjálftar mældust stærri en M3,0 á tímabilinu. Alls hafa um 70 skjálftar mælt í Bárðarbungu frá því á þriðjudag. Ekki hefur mælt skjálfti yfir M5,0 að stærð frá 8. janúar. Greinileg jarðskjálftahrina mældist í gær frá kl. 01:25 og stóð hún til kl. 02:10. Við upphaf umbrotanna liðu um 2-4 klukkustundir á milli hrina af þessu tagi en nú líða að jafnaði um 12-24 klukkustundir á milli þessara hrina.
- Í kvikuganginum hafa mælt um 65 skjálftar frá því á þriðjudag. Sá stærsti mældist M1,6 í morgun kl. 08:24 í Dyngjujökli.
- Verulega hefur dregið úr sigi Bárðarbungu. Ekki er þó allt sem sýnist því þykknun vegna ísskriðs inn í sigdældina veldur því að nánast ekkert sig mælist á GPS stöðinni í miðju öskjunnar. Áætlað sig bergbotnins, að teknu tilliti til ísflæðis, er hinsvegar nálægt 5 cm á dag. Kvikuflæði undan Bárðarbungu er nú talið vera 25-30 m³ á sekúndu, sem er um tíundi partur af því sem var í september síðastliðnum.
- GPS mælingar við Vatnajökul sýna áframhaldandi hægar færslur í átt að Bárðarbungu, í samræmi við að kvika flæði enn undan bungunni.
- Sjö skjálftar hafa mælt við Öskju frá því á þriðjudag og um 15 við Herðubreið. Allir skjálftarnir voru minni en M1,5.
- Loftgæði:
 - Í dag (föstudag) má búast við gasmengun S og SV af Holuhrauni, en S og SA af því á morgun (laugardag).
 - Tvennskonar tveggja daga spár eru gerðar vegna mengunar frá eldgosinu. Annars vegar er um að ræða textaspá með kortum sem gerð eru af veðurfræðingi á vakt, sjá [Gas spá](#). Hins vegar er hægt að skoða sjálfvirkt [Gas líkan](#), en þetta er tilraunakeysla sem er í þróun og taka ber með [fyrirvara](#). Veðurstofan og Umhverfisstofnun biður fólk að [Skrá mengun](#), verði það hennar vart og þeim áhrifum sem það verður fyrir.
 - Hægt er að fylgjast með mælingum á loftgæðum á síðunni www.loftgaedi.is þar eru einnig aðgengileg gögn frá handmælum sem eru víða um land.

RÍKISLÖGREGLUSTJÓRINN

ALMANNAVARNADEILD

- Leiðbeiningar:
 - Ef fólk finnur fyrir óþægindum er mælt með að halda sig innandyra, loka gluggum, auka kyndingu og slökkva á loftræstingu. Gott er að lofta vel út þegar loftgæði eru góð. Fólk sem finnur fyrir óþægindum er hvatt til þess að hafa samband við sína heilsugæslustöð. Tafla um viðbrögð við loftmengun hefur verið birt á vef Umhverfisstofnunar www.ust.is. Hægt er að fylgjast með mælingum á loftgæðum á síðunni www.loftgaedi.is Veðurstofan birtir textaspár á vef sínum og viðvaranir eftir því sem aðstæður breytast.
 - Tilmæli og leiðbeiningar má finna hjá [Umhverfisstofnun](#) og [Embætti landlæknis](#), m.a. töflu um [rétt viðbrögð](#).
 - Veðurstofan birtir spár um útbreiðslu brennisteinstvíldis á vef sínum eins og greint er frá hér að ofan og þær eru einnig lesnar með veðurfregnum í útvarpi. Leitast er við að koma spánum til skila í sjónvarpsveðurfréttum.
 - Umhverfisstofnun hefur dreift handmælum víða um land til að bæta upplýsingaöflun um dreifingu mengunarinnar og niðurstöðurnar má sjá bæði á vef hennar og Veðurstofunnar.
 - Hægt er að senda inn fyrirspurnir og upplýsingar til Umhverfisstofnunar vegna loftmengunar á netfangið gos@ust.is Umhverfisstofnun óskar sérstaklega eftir upplýsingum frá fólki sem hefur orðið vart við mikla mengun; hvar það var statt, tímasetningu, lýsingu á gasmekki, eins og lit og skyggni, og lýsingu á áhrifum (sviði í augum o.s.frv.).
- Gosið hefur staðið yfir í bráðum hálf t. Verulega hefur dregið úr hraunflæði í Holuhrauni og hægt á sigráða öskju Bárðarbungu. Þrír möguleikar eru taldir líklegastir um framvinduna:
 - Gosið í Holuhrauni heldur áfram þar til öskjusig í Bárðarbungu hættir. Gosið gæti hætt á næstu vikum en ekki er hægt að útiloka að lítið gos geti haldið áfram í marga mánuði enn.
 - Gosvirkni færir til suðurs undir Dyngjujökul og veldur jökulhlaupum og gjóskufalli. Einnig er mögulegt að sprungur opnast annars staðar undir jöklinum. Ef slíkt gos yrði langvinnt gæti það breyst í hraungos.
 - Gos í öskju Bárðarbungu. Slíkt gos gæti brætt mikinn ís og valdið verulegu jökulhlaupi. Öskufall gæti orðið nokkurt.

Ekki er hægt að útiloka aðrar sviðsmyndir.
- **Frá Veðurstofu Íslands:** Litakóði fyrir flug er áfram appelsínugulur fyrir Bárðarbungu.
- Næsti fundur Vísindamannaráðs verður þriðjudaginn 24. febrúar, 2015.